„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
за целу годину . . . . . 14 ф. — к.
за по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте сваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.
За „Приопштено“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“.

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 156. У НОВОМ САДУ У ПЕТАК 7. ОКТОБРА 1894. ГОДИНА XXIX.

ПУТ АЛЕКСАНДРОВ.

Александар путује. Пре краткога времена писало се и говорило много о путу младога краља Србије у Цариград. Томе путу приписивало се много, дочекало се мало — ни мало. Знамо добро и које највише трубио и обећавао са тога пута и ко се највећма — обрукао: данашњи неутрални кабинет и његова шупља глава Светомир.

Александар је и опет на путу. После Цариграда долази он у госте аустријском цару, а одавде оде у Берлин. Као што је цариградском путу велику политичку важност давала сама српска штампа, тако сада труби мађарско-аустријска, а са њоме и остала штампа тројнога савеза, да овај пут младога краља Србије има чист политички карактер, који ће се тек доцније видети.

Разгледајмо мало боље прилике, под којима Александар путује и време, у које путује и најпосле куда је намерио, па ћемо видети, може ли овај пут имати политичке сврхе и какве. На први поглед ништа није необично, да Александар као млад владалац, који је скорим узео у руке државну крму, иде у посету својим крунисаним „колегама“, а још је мање него необично, да на томе путу прво удари својим првим суседима: султану и цару аустриском — краљу угарском. Но сада долази мало не појмљивога; од куда је Александар изабрао као трећу тачку свога пута немачки двор, Берлин и зашто је баш у један мах склопио уједно Беч односно Пешту са Берлином? Ово су два представника тројнога савеза, ово су господари у тројноме савезу и њихова је воља, воља тројнога савеза. Осим тога политика тројнога савеза, а у њој поглавито аустријска политика стоје и у погледу решавања балканског питања на супрот другој једној струји, струји, којом иде Русија.

Прилике у Јевропи силом су хтеле, да се на политичком пољу против старога, трошнога тројног савеза створи моћан, нов двојни савез. Пре кратког времена је текао тај политички процес Јевропе, а ми смо били очевидци његови. Не знамо, али би волели, да је само случај тако хтео, да је млади краљ својим првим корацима обележио правац свога држања, пристанак уз тројни савез против двојнога. Пут у Пешту и Берлин и баш у ово доба, када умни творац двојнога савеза, моћни цар свију Руса лежи на болничкој постељи и о животу његову проносе се разни гласови, свакако да дају права, да се овако тумачи. А да је тако заиста најбоље, то доказује држање пештанске штампе, која Александра поздрављa добродошлицом као новог члана или боље: присталицу тројног савеза.

Уз ово долазе и говоре и саме прилике у Србији. Истрага у ствари „антидинастичке завере“ Чебинчеве баш је сад у јеку; с друге стране опет Николајевић виси о сламци и само га безаконе држи на влади; народ је незадовољан, а Милан ради, шта хоће.

Једном речи најнеповољније прилике и Александар баш у то доба оставља Србију и ставља је у руке Милану и шупљем Светомиру. Народ српски је доказао у толико прилика, да не може трпети Милана и Светомира, па је ли заслужио, да га његов краљ оставља баш на милост и немилост та два Несрбина, да га оставља баш онда, када иде онамо, куда га зацело не вуку српски осећаји и не прате српски благослови. Зар није могао Александар прво удесити и свести догађаје Србије у природан колосек и онда се кренути на пут мирном душом? Или му је зар овај пут тако потребан и неодложан био?!

Свакако, да је сувишно било метати народ српски на нове муке, стављати га у ново искушење, у руке Светомиру и Милану.

Ми не очекивамо и не желимо од овога пута ништа, а најмање би волели, да има и политичка значаја и последица. Једина би нам жеља била, да Милан, коме приписујемо све чине Александрове, буде лош учитељ, а млади краљ још гори ученик; да семе науке Миланове у срцу његову не нађе плодна земљишта и онда благо Србији, благо Александру. У то име — и само у то име: Сретан му пут и сретан повратак!

* *

НОВА НАПАСТ.

Борба владине странке око политичких реформа показала нам је, да се та хваљена странка „либерална“ не уме да нађе у свима питањима на окупу. Нека питања тог вајног мађарског либерализма распрштала су војску владине странке. Али колико су год та питања војску распрштала, толико су ту војску и све остале војнике свију мађарских странака у угарском сабору скупиле на гомилу и као једног човека истакле у оним питањима, која обарају народности и њихова обележја.

Рат за грађански брак, за веру деце и за мађарске државне матрикуле видљив је сведок, да мађарске шовинисте заједнички раде против народности, против нас.

Но није тим умним пљачкашима доста, што могу да протуре у сабору онакве законе, какви само њима иду у хатар Имају они и друштава за то, која дан-ноћ раде на помађаривању. Имају они тако званих и самозваних „културних“ друштава за сваки крај Угарске, где има немађарских народности. Та друштва располажу великим новцем, а добивају са свију страна новчане помоћи. Држава та друштва држи у окрилу свом и где год може и кад год може потпомаже тим само једне синове ове наше заједничке домовине против нас, такође синова ове домовине.

За издржавање просвете у Угарској доприносе сви грађани ове домовине подједнако. Ми Срби, осим што издржавамо своје народне установе, уносимо своје приносе равноправно са осталим народима и у државну благајницу. Српски жуљеви дакле помажу и оне установе у држави, које једино служе у хатар мађарском народу, а највише вредним слугама мађарског шовинизма.

Све је то још мало слепим, умним пљачкашима. У врелом мозгу једног од таквих умних изгредника родила се мисао, да се оснује мађарска лига. И та мисао, разуме се, да је одмах прихваћена.

Мало је њима досадашњих друштава. Мало је атентата на народности са свију положаја, који стоје у рукама мађарских шовиниста. Мало је срамоте, што се и угарски сабор упушта у пустоловне намере против нас. Мало је све то, јер сви ти мало раде; не раде онако, колико то замишљају врели мозгови. За то треба створити мађарску лигу, а та ће лига — кажу — имати „културни“ и „племенити“ смер! За доказ, да ће то тако бити, доста је, да вам кажем, да у оснивачком одбору ове мађарске лиге има седамдесет и шест процената „вредних“ синова праотаца: Аврама, Исака и Јакова.

Ово је доста и сувише, да покаже Јевропи, како се код нас ради. Израјиљ води главну реч. Он предводи војску мађарских шовиниста. Па да ми нисмо и не будемо сретни у овој земљи!

Треба ли ту још што чекати? Треба ли оклевати на то, да ће се заслепљени зауставити и са клизава пута вратити? Не, никако. Сложан и заједнички рад свију немађарских народности треба да растресете узаврелемозгове из њихових сањарија. Према мађарској лиги ставимо им на супрот: Савез свију немађарских народности. Клин се клином тера!

Огњан.

Нови Сад, 6. октобра.

„Апостолски краљ.“ Под тим насловом („Rex apostolicus“) доноси чланак лист католичког свештенства „Мађар Алам“, у ком изводи, да апостолски краљ Угарске никако не може санкционисати црквено-политичке законе, те завршује овим речима:

„Стоји писано, да пре треба Бога, но људе слушати, — — — тешко династији, која изазива божји суд против себе — — тешко народу, који напушта прадедовску веру. — Најдубљим саучешћем своје душе подижемо очи нашем господару и краљу у тешким тренутцима, кад мора да решава. Нека би божја милост охрабрила његово срце, озарила душу, да супрот стане захтевима, који се стављају у име лажног устава, и да изрече своје решење верно својој апостолској слави, својој заклетви и аманетима свог узвишеног дома, те тако поврати мир свом народу и утврди будућност домовине, опстанак свог дома и спас своје душе. Молите се Богу за краља: „Domine salvum fac regem nostrum!“ (Господе, учини здрава краља нашег!)

Ево ово је глас католичког свештенства, које се и иначе свим могућим и допуштеним средствима бори против напасти на хришћанску цркву.

А шта ради наше православно свештенство и орган, који треба по превасходству да брани веру, „Српски Сион“? У њему се млата неко на непристојан начин радећи за неко свештеничко удружење, које би управо, по њему, требало да буде клопка, а њиме би се цело наше свештенство „од горе“ могло управљати, те према томе своју досадашњу самосталност морало напустити.

Хоће ли и сме ли на томе остати?

*

Мађарски савет српском краљу. Орган крајње левице „Мађарорсаг“ приликом бављења краља Александра у Будимпешти овим речима, пуним савета, завршује свој поздравни чланак: „— — најјача снага једнога краља јесте вера његовог народа у личну и уставну коректност (ваљаност) му. Та ни читава војска не може да шкоди једном човеку, колико је у стању тај човек сам себи да шкоди. Ни цела Јевропа, ни сва снага целог земљиног шара није у стању тако да припомогне владавини једног владара, као што је може учинити јаком и великом љубав и привржености његова народ. За то нека млади краљ Србије тражи најглавнији ослонац, осим у потпори несебичних политичких пријатеља, увек у привржености и љубави свога народа. То ће учинити његову владу сталном, а напредак његова народа извесно ће наступити.“

У овим редовима јасно се смера на данашње нередовно стање у Србији, где краљ не тражи ослонца у народу, већ у сили и војсци.

Добро ће бити, да краљ српски пригрли овај савет од Мађара, кад га не хтеде усвојити од својих Срба, који су му то много пута напомињали.

*

„Јадна Србијо!“ Под тим насловом пише један париски лист ово: „Жалосно је помислити, да у оно време, кад је судбина једног народа заузета са борбом разних политичких странака, његов монарх, који је Србију довео до тако стрмоглавог пута, који је ударио на њега лагу, да тај и опет своје прсте меша да га упропасти, а то је краљ Милан, о којем хоћу овде да говорим.

Тај монарх од бакарата, који је осрамотио будућност своје земље у несретном рату против Бугара, јер пораз код Сливнице дао је доказ његовој неспособности и његовог кукавичлука краљевског, одмах је после тога напустио престо у корист свога сина, а то је само била подмуклост, да на даље и у прикос управља земљом и настави глобити државну касу.

А сад на послетку, да крунише дело своје, хоће да му син захвали, разуме се, сад син у очеву корист, под видом, да је син сувише млад за владара. Али ту треба знати читати између редова, и знати, да раскраљ Милан само хоће да лови у овој вреви. То је човек, који је најпре све преокренуо тумбе у тој несретној земљи, па онда живео је у Rueil-у и у Nr. 69. del' Avenue de la gare (једна улица у Паризу,) у раскошно намештеној вили, коју је опремио за своју милосницу играчицу Soubra, (Субру) тамо је сваке ноћи при игри и пићу играо са мамузама на ногама газећи свој јадни народ. Када ће томе већ бити крај?“

Ово само за себе говори.

*

Нашим новцем против нас. — Министар унутрашњих послова Хијерони одредио је, да се и идуће год. даде **10.000 фор.** за потпору оних мађарских позоришних друштава, која су позвана, да у крајевима, где станују Срби, Словаци и Румуни, шире мађарску „културу“, т. ј. да шире помађаривање. Кад већ г. министар хоће да шири мађарску културу, нека то чини новцем, који дају Мађари, а не да узима на ту цел државни новац, који већим делом Срби, Словаци, Румуни и Немци дају. Право је варварство туђи нас нашим рођеним новцем. — Па још нека ко каже, да то није насилно помађаривање, кад се против наше воље и пристанка троши наш новац против нас! Зар то није мађијско поступање, запостављање и права потиштеност?

Кад се још узме у обзир, да се нашим заједничким новцем одржава мађарска опера, мађарско пучко и мађарско народно позориште и силни просветни заводи, а нашима се чине све могуће препреке, само да не напредују, онда је јасно, да смо ми овде пасторчад, чијим се знојем гноји мађарска култура, — и Јевропа нека се диви либерализму мађарском и слободи и равноправности у Угарској!

ПРОДАНИ ПРЕСТО.

По јевропској штампи проноси се грдна вест о продаји драгог аманета и тековине народне — престола српског. Већ само тај чин, што се о неком престолу могу оваке вести да проносе, бацају ружну сенку на прилике, у којима се тај престо налази.

Вајкадашњи непријатељи Срба и Србије једва су дочекали, да могу прстом указати на прљаве карактере и издајице народне мисли, па им је свака овака вест дошла као наручена, да против нас пуштају бруку у свет.

Ево извода из оваке једне вести:

„У прошлим месецима много се говорило о Карађорђевићима и њиховој осуђеној завери против Обреновића. Прави (!?) српски претендент престола Петар Карађорђевић, зет црногорског кнеза, одрекао се свију својих (?) права (?) на српски престо у корист свога млађег брата Арсена, који му је за то исплатио 500.000 рубаља. Ово је тим вероватније, што је Петар са свим без икаквог имања, а Арсен има прилично добра. То је отуд дошло, што је отац ове двојице, покојни кнез Александар обојицу искључио из наследства као трошаџије, који су и више прохарчили, но што би им припало, и све своје имање је оставио на добротворне цели и свом трећем сину, доброме Ђорђу. Но овај умре и остави своје наследство Арсену, а Петар је и даље остао пун париских неплаћених дугова. Заиста је чудо, да ови воде трговину са српским престолом, а не воде рачуна о српском народу, који ће тек ваљда имати реч, кад се стане питати, ко да дође на тај престо. Ако би до тога питања дошло, онда не верујемо, да ће Срби опет изабрати од Карађорђеве лозе баш оне, који су у Паризу исто тако расипали, као и Милан, и које је за то и сопствени отац из наследства искључио. Српском народу, који је познат са својег демократизма, биће тим лакше бирати, што именовани нису

једини у Карађорђевићевој лози, јер има принчева старије лозе, унуци старијег брата Александровог: Алексије и Божидар, који живе у Паризу. Од њих је Божидар тихе, нежне природе и бави се по највише уметништвом, сликарством и књижевношћу и не распитује за политику, дочим се старији Алексије радије бави политичким питањима и народном економијом и савесно рукује својим иметком, од којег нарочито упада у очи подигнута палата у Букурешту, по којој је и дотична улица названа Карађорђевом".

Још много чега ту има, али не ћемо да доносимо. И ово је доста, да се види, како је Милан у леп глас довео српски престо, када се о продаји престола по јевропској штампи говори.

Шта је у горњој вести истинито, а шта измишљено, то не знамо, најмање знамо, како и да ли су се о том погодили Петар и Арсен. Само једно можемо поуздано рећи, да је неистинит број оне вести, која вели, да је уговор између њих у Абацији потписан и да су том били сведоци: руски министар Вите и Пашић. Ово је очита измишљотина, јер Вите и Пашић никад нису у једно и исто време у Абацији били, пошто је руски министар оданде отишао пре, но што је Пашић онамо стигао.

А ово је измишљено ради тога, да се Пашић опет оцрни, као да шурује са Петром и Арсеном, те да се пред Јевропом оправда гадни поступак са радикалном странком и затварање радикала у Чебинчевој афери.

Ово је свакако сам Милан са Николајевићем у свет протурио; — та и њима је српски престо тек за трговину!

Јадна Србијо! **Мирче.**

НЕВОЉА У РАТАРА.

Велику угарску равницу, која се шири између Дунава и Карпата у Банату и Ердељу, са обадве стране Тисе, притисла је голема невоља. Још није права зима ни наступила, а из многих жупанија чује се запомагање.

Жито је прилично родило, а што оно нема цене, том је крива наша државна управа и њено газдовање. Ратар има бар хлеба, ако нема новца, да одговори свима својим обвезама и дужностима. Али је велика невоља у том, што није родила пића за марву. Та невоља озбиљно прети у многим жупанијама, да многе куће упропасти

Кад нема доста жита за храну, ту се даде испомоћи узајмањем за семе и хлеб. Али кад пића не понесе, ту је тешко помоћи, јер се ње врло мало више производи, но што је потреба.

Не производи сваки ратар толико хране, да је има и за продају, него тек да има чиме себе и своју породицу исхранити. Но за то држи он пар коња, краву, пар волова и на томе ради и привређује, те се тако издржава. Па кад нема ратар чиме да преко зиме прехрани ни оно живинче, што му душу држи; кад му коњи и марва вриште и муче пред празним јаслама, онда је невоља наступила у свој својој голотињи. Онда не остаје ратару друго, до да изведе своје марвинче, свој извор за живот на сајам, па да га прода. А шта то значи, то ће најбоље знати занатлије, како би им било, кад би им се алат из руку продао.

И на многа запомагања из ових крајева тргла се влада. Министар трговине наредио је управи државних железница, да се за пренос детелине, кукуруза, кромпира, кромпирне муре и комине рачуна најнижа увозна цена у ове жупаније: арадску, арвашску, бачку, берешку, бекешку, чанадску, чонградску, хајдучку, јас-нађкун-солночку, пештанску, киш-куиску, саболчку, тренчинску и туроцку жупанију. Ова обаљена цена важи за пуна железничка кола.

Угарска влада дакле признаје, да у овим многим жупанијама влада невоља. Велика угарска равница важила је од увек за јевропску житницу, а сад је доспела, да проси милост. И министар трговине и привреде, место да се бринуо за раније, да овака мала неродица не доведе у опасност опстанак силне вредне ратарске породице, које су радиле, те нас све хлебом раниле, он им пружа — напрстак воде.

Поред трке од „високе политике", једва је влада доспела, да мисли и о ратарима. Вољна је, да невољницима порез смањи и нешто опрости. Али вреди ли и то што, кад ратари немају чиме ни свој извор за живот да одрже, а не још порез да плате, ма колики он био. Па онда тим отпустом пореза, користе се понајвише они поседници, који имају што, а баш онима се најмање помаже, којима би у овој невољи требало највише помоћи.

Зима је на прагу. Невоља у угарској равници развијала је чељуст, да гута своје жртве. Торба и просјачки штап многе ће усрећити. Ратари с грозничавом зебњом гледе у очи жалосној будућности.

Хоће ли и сад министар народне привреде путовати угарском равницом преобучен, као оно пре, да „само" открива — социјалистичке завере? **Радикал.**

Почетком овога месеца настала је нова четврт, те молимо наше поштоване претплатнике, да дуг намире и претплату обнове, да не би шиљање листа морали обуставити.

Наше једномишљенике умољавамо, да се заузму око скупљања нових претплатника, по што су наши издатци велики, а на прагу нам је и пресна парница.

СРБИЈИНО ГАЗДОВАЊЕ.

Када је париски пробисвет и бивши жалосни краљ Србије, Милан Обреновић, незаконито дошуњао се у Србију, он је између осталих својих морских разлога и то навео, да за то долази у Србију, да је сачува од банкротства и да обори радикале, те да се поправе — српске финансије.

Раскраљ Милан и — финансије! Да га је ко запитао, како се на картама губе милијуни, он би му знао одговорити. Али су финансијске науке за њега шпанска села, јер да је он рђав финансијер, доказао је тиме: што је и своје и народно имање упропастио. И он је дошао да од радикала „спасе" српске финансије!!

Отеравши Чеду Мијатовића, Милан је натрапао на „сјајну звезду" финансијску, на посрбљеног Чивутина, већ бившег напредњачког злогласног министра, Вукашина Шауенгла Петровића.

И заиста, „успех" није изостао. Српске финансије стоје сада за ово девет месеци „неутралног" газдовања таман онако, као што су стајале после Сливнице, када је бивши краљ Милан, силазећи са престола рекао: **Србија је на прагу банкротства.**

И сами државни приходи монопола соли и дувана у место да су се повећали, они су се знатно — умањили. А како је тек од прихода државних железница у Србији?

За ових не пуних девет месеци, од како су бедну Србију узјахали „неутрални" напредњаци, приход износи мање, нешто преко две стотине хиљада динара.

Приход од царинарнице за ово прво полгође је мањи преко пола милијуна динара према лањском полугодишњем приходу, када су у Србији владали радикали.

То вам је у најкрупнијим речима „неутрални" рад око државних прихода. Али у државним расходима види се тек, какав је мајстор Вукашин Петровић!

Свака паметна влада, кад види, да ће расходи знатно превазићи одређени буџет, онда така влада чини све могуће уштеде у даљем расходу и издатцима Само „мудри" Вукашин обратно чини. Он као вели, не иде из његовог џепа, па да се бар — прослави. Све ће то јадни српски ратар тешко искијати. Али шта мари, само, кад на влади нису више „антидинастичари" радикали!

Преко сваке паметне потребе, и без одобрења народне скупштине, ево шта су та неутрална господа још унела у „расход", шта су у лудо потрошили.

За пензионисање и унапређење чиновника триста четир хиљаде динара; на канцеларију краљ. ордена двадесет шест хиљада динара; за непредвиђене потребе сто двадесет хиљада динара; на достојније заступање државе осамдесет хиљада дин.; злогласном напредњаку Милутину Гарашанину бајаги у име неке отштете тридесет пет хиљада дин.; на путне и подвозне трошкове министарства иностраних дела тридесет пет хиљада дин.; на подизање телефона између Београда и Ниша двеста хиљада дин. и друге смање издатке, тако, да сума непотребних издатака за не пуни девет месеци износи без неколико хиљада дин. равно **милијун динара!**

А да би сви ти издатци још улепшани били, са неколико стотина повећан је број жандара и ради тога народу натоварена нова порција.

Док су се радикали старали и озбиљно радили на томе, да поправе финансијско стање у Србији, да истисну дефицит, којим су се напредњаци повосили, дотле ови „неутралци" воде познату наследну напредњачку политику, те ће тако и ова година показати у најмању руку целокупног дефицита преко шест милијуна динара.

Поред свег осталог јада у Србији, ето какве су јој и финансије! **Југ.**

БОЛЕСТ РУСКОГ ЦАРА.

По петроградским вестима изишла је у владином листу изјава, у којој износе лекари Лајден, Сахарјин, Попов и Вељаминов исход свога лекарског саветовања о стању здравља царева и дошли су до тог закључка, да се запаљење бубрега није на боље окренуло, а снага да попушта. Но лекари се надају, да ће поднебље јужне обале Крима врло повољно утецати на стање здравља.

Руски цар налази се још у Ливадији на Криму, где му је на позив стигао у понедељак лекар из Берлина, Лајден и одмах је предузео лекарски преглед. По његову мишљењу стање болести цареве може у главном задовољити.

Цар је позвао себи у Ливадију руског посланика у Цариграду, Нелидова, који је прво био у аудијенцији код султана, па онда на позив отишао у Ливадију, да с царем утврди начин и појединости при пролазу цареву кроз мореузе и поред Цариграда.

Принц од Валеса наредио је у некој гостионици на Крфу стан за себе, да може у исто време тамо боравити, кад буде и цар руски тамо.

Цара руског поздравиће оклопњача француског бродовља у Средоземном Мору, кад буде долазио на Крф.

ВЕСТИ ИЗ СРБИЈЕ.

Нова влада у изгледу. Чебинчева „завера" побркала је све рачуне напредњачке, јер су они мислили, да из ње праве политички капитал. Међу тим изгледа, да ће их она за навек учинити немогућним, да још који пут дођу на владу. С тога је сад и пуштена преко страних листова вест, да ће по повратку краљеву из Берлина бити битних промена у кабинету. Сад смо дознали из са свим поузданог извора, да ће кабинет Николајевићев по повратку краља одступити. Ко ће саставити нов кабинет, не зна се још, али смо чули, да се састав кабинета не ће поверити Николајевићу. Исто тако не ће остати даље ни Андра Ђорђевић. Сва је прилика, да ће доћи какво привремено, прелазно министарство. Да ли ће после прелазног министарства доћи либерали или радикали, не знамо, али канда ће радикали пре доћи, јер либерали редовним путем не могу доћи до већине у скупштини, а цео свет је сит разних покушаја

*

Румунски посланик, Лаховари, који се бавио у Румунији, по свој прилици не ће се ни враћати у Београд. Као што „Пестер Лојд" јавља, ово је наредио румунски министар спољашњих послова, до год се не реши спор о уговору соли између Србије и Румуније. Српски политичари су се међу тим хвалили, да је ова ствар повољно свршена, а она се може још више заплести.

*

Депутација. Познато је нашим читаоцима, да је министар привреде затворио ужичку ткачку школу. Сад су Ужичани послали депутацију, да умоле министра, да тргне своје решење и да поради код министра војног, да се војска доведе у Ужице. Краљ, који је примио депутацију у Нишу, обећао је, да ће наредити министрима, да испуне оправдане жеље Ужичана.

СОЦИЈАЛИСТЕ У БЕЛГИЈИ.

У Белгији су извршени избори за државни сабор. По званичним вестима исход избора је овај: изабрано је 77 католика посланика, 7 либерала и радикала и 12 социјалиста. На 56 места извршиће се по ново ужи избор. Већи део ових места задобиће социјалисте.

Ово је сад први избор по новом изборном закону, у који је ушло опће право гласања. За то је и испао тако избор, да су социјалисте задобили до 20 нових посланичких места.

Социјалисте сад први пут улазе у сабор (комору) као снага, с којом се мора рачунати. У самом Брислу имали су социјалисте 40 хиљада гласова. Њихова странка брзо јача.

У престоници Брислу били су у изборној листи социјалисте: три радника, осам адвоката, три учитеља и два приватна чиновника. По овој листи види се, да је социјалистичка наука продрла у белгијско друштво и да ће ова млада странка расти и напредовати на штету старих странака, католичке и либералне.

Ове две последње војују оштро једна против друге. Ма да су католици при овим изборима ослабили, ипак ће имати у сабору већину, да могу и даље остати на влади. Али је у том велика разлика, што ће од сад имати у сабору осим либералне странке, моћна противника у социјалистичкој странци, којој по данашњим изгледима припада будућност.

НИТКОВСКА ЛАЖ.

У 77. броју „Нашег Доба" изашао је уводни чланак у коме стоје ове речи:

„Да изиђемо на среду са истином, која ће свакога зачудити, али и народну рану за времена залечити, да се не би занемарена још већма развијала. Зар је тако звана судбина хтела, да се ја овде у туђинштини, у мору те наше по Богу „браће Румуна" нађем, те очевидац и сведок будем ономе, што се онде ради, и, долазећи у дружбу како са њима тако и са браћом Мађарима, из поуздана извора дознам: да се још приликом вођене преске парнице због румунског меморандума у Клужу између „браће Румуна" и неких првака од српске опозиције водио преговор, да Срби ступе у савез са Румунима и да се неки листови те странке фузионишу, па заједнички покрену нов српски свакидашњи лист, за који би румунска лига дала 10.000 фор., те би се онда стварали идејали за Румуне и Србе угарске. Е па сада човек да не рече, да су то дивни политичари! Штета, што се и Велико-Хрвати не позваше у то коло, те да се одигра нова европска тројна алијанција, која би Европи у својим сањаријама капу кројила".

По што је у Клужу био од Срба једини др. Е. Гаврила, то смо овлаштени од њега да изјавимо, да се Румуни никад нису мешали у наше унутрашње страначке ствари, да је пука лаж, да ће румунска лига дати 10.000 ф., на оснивање новог српског свакидашњег листа; и да је лаж, да је о том у Клужу била реч.

Ова је лаж измишљена у нитковској намери, да се у напред осујети за сва времена сједињење овостраног српског народа у једну једину велику странку, од чега сви српски противници стрепе, а уједно да се баци семе несложе и мржње између Срба и Румуна, те да се онемогући савез немађарских народности, од чега је мађарски шовинизам самртни страх спопао.

Овако што могла је измислити само продана душа каквог Векерловог агента у српским редовима, од којег се свака српска душа са гнушањем одвратити мора.

Горњи, нами душмански расположени листови, сви су са задовољством донели то место, радујући се, да ће се сатрти и за сва времена сједињење овостраног српског народа и савез немађарских народа.

Но нека сотоне не ликују; баш њихово држање нам показује, од чега они стрепе, па то треба да учинимо, а српски народ ће знати и без стране помоћи да накупи и много више од 10.000 фор. кад му то буде потребно за своју политичку борбу.

За сада нека је ово доста на ону нитковску лаж!

Писмо са Реке.

25. септембра.*)

О нашој парохији. — Ево прође пуних шест мјесеци, како изгубисмо нашег честитог проту Јова Шорка, па ни данас нисмо још на чисто са нашим парохом. А ево за што:

Још за живота честитога Ђеда трчало се то и мутило, а протосинђел Григорије Н. Живковић ударао је са десна младога владику Михаила, јер би радо да протури овамо свога сина за пароха.

Мане Грбић (узгред буди речено, што је рекао, да смо ми Срби незахвални Мађарима, па за то и пољубац од патријарха добио) удара са лијеве стране опет за некога Бањанина. Прото пак Косановић ухватио се опет у прса с комшијом владиком, па или Ријеку или ће бити чуда. А шта је владика одлучио, чућете мало ниже.

За живота блаженопочившег и незаборавног нам проте, био је овде додијељен сењски администратор Владимир Дујић, да служи на изменце у цркви и да катихизира. Овај је то као ваљан, реван и млад свештеник све вршио тако, да га је покојни прото врло заволио и опћини препоручио најљубазније. Сам пак Владимир Дујић никад се није овамо натуривао, те је за то и сва опћина за њега, изим једнога православнога Хрвата, који ни за крсно име не зна, и његовог вредногa учитеља Марка Радмановића. Да је опћина сва за Дујића, ево доказа.

Недавно је наша опћина изабрала службено три своја члана у депутацију у Плашки, камо их је послала, да моле владику да, по што смо без свештеника у таком граду, као што је Фијума, учини крај привремености, и да додијели нама Дујића. Ови

*) Због пренпијих ствари закашњено. Пр. Ур.

одоше и своју задаћу извршише све о своме трошку, те нам о том ово причају. Владика је обећао, да ће расписати стечај за 2—3 мјесеца, па онда нека бирамо, кога му драго (премда вели, то немамо, јер парохијала не плаћамо), а ми ћемо га драговољно плаћати, само, да му дозволимо, да он врши своје право. Ту је дакле Косановић био предвиђен, и владика му је дао ријеч. Конзисторија је дакле именовала Косановића, да си овдје код нас земљишта приправља, а тим је себи и њему самом велику штету нанијела, јер он овдје не може бити никако биран, јер ваљда владика није забацио она 63 потписа, што му их је предала наша депутација, а ако их је забацио, вољни смо нових и још више послати.

Ми овдје видимо, да владика није довољно јак против оних, који су око њега, јер би сигурно обратио више бриге на бисер његове дијецезе. Та још се сјећамо, кад је владика у пратњи Живковића у Сењу био, а на Ријеку се ни обазрео није. Јест, али је онда још живео радикални прото Шорак. Ми то тако схваћамо, а друкчије није. Дало би се о томе и више писати, ну то пуштамо.

Ми би најволили ред у нашој парохији, а за пароха хоћемо онога, кога ми желимо, а не онога, који нам се силом натурива, па макар био тај још и лошији. Ми хоћемо Владимира Дујића. Док дакле њега не добијемо, не има покоја, шта више не буде ли ствар што прије свршена, опажа се овдје ради мржње и остајање од цркве, а зупа се, да ће неких 15 породица пријећи на унију, што свакако не би смело бити по вољи владици. Видиће се, што воли прије жртвовати: или 15 породица или проту. Морам још и то споменути, да се не би много мучили Латини са унијом, јер их већи дио имаде жене Латинке. Па нешто жена, па језујита и сад ова мржња, ето да иде то као намазано. Ово учинисмо по нашој дужности хришћанској и износимо на јавност, јер је догорило до ноката, а не би ље износили о том из онога мјеста, гдје се је за живота честитога Ђеда само добро и лијепо чуло, гдје смо сваке године по једно или двоје прекрштавали, данас се мисли о наопакој унији, свађи и т. д. Овдје би рекли и проти реч двје.

Ми тебе разумијемо, за што се ти отимаш, ма те не разумијемо, да кад видиш, да овдје за тебе не цвјетају руже, за што не чуваш твог окружног протопресвитерата? Да, али треба твоме брату протопресвитерата, а теби Ријека, ономе опет Госпић и т. д.

Опростићеш на овим искреним ријечима.

Један у име шездесетројице.

Народна привреда.

Како се поступа даље са лозама калемљеним у зелен.

За успех у зеленом калемљењу од велике је важности даље поступање са калемљеном лозом. Ко мисли, да је са самим калемљењем све учинио, што је требало, па да се калем прими, тај се љуто вара, јер често пута се дешава, да баш највише калема пропане са потоње непажње. С тога мислимо, да ће ова поука у том послу добро доћи нашим виноградарима.

Све накалемљене ластаре привежи пажљиво за колац. Неколико дана после калемљења калем се обично мало покуњи, тако, да би човек скоро рекао, да од целог посла не ће бити никакве вајде, но већ трећи или четврти дан, може се лако знати, који ће се калем примити, а који не ће и то помоћу лисних петељака. Ако такнеш на калему остатак лисне петељке и она ти лако опане, готов је знак, да ће се калем примити.

После десет до дванаест дана обично почне калем напредовати и расте онда врло брзо. А да ластари из калема још брже расту, ваља сваких 14 дана да обилазиш калемљене лозе и да им закидаш све оне заперке, што расту из подлоге, а оне, што избијају из нашег домаћег калема, да привежеш за колац. У јесен, кад већ почне да опада лишће с лозе, можеш калемљене лозе полагати или потапати, или оставити тај посао за идуће пролеће. При полагању или потапању пази добро, да загрнеш земљом само подлогу, а од калема да није на најмањи комадић под земљом, то јест, да окалемљено место буде изнад површине земље, за неколико сантиметара.

Једна је ствар, што се приговара зеленом калемљењу, а то је, да се тобоже подлога до зиме не здрвени добро испод калема, те у след тога такође ни калем, а последица је од свега тога онда та, да оба та дела зими прозебу. То се је до душе догађало пре, док је пероноспора лозе толико ометала, да је морало с њих пре времена опадати лишће, но данас, где се има тако поуздан лек од пероноспоре, не догађају се више такви случајеви. Данас се зна, кад се извесним раствором модре галице и креча покропи лоза једном пре цветања, а другом 5—6 недеља доцније, да те године не може пероноспора нанети никакве штете тој лози. А и ако би случајно поред свега тога ипак остала која лоза, која се не би до зиме добро здрвенила, лако ју је у јесени одсећи, преко зиме у подруму у влажни песак утрапити и с пролећа у расадницу посадити, да се ту окорени.

Ф. Ј.

Вести из места и са стране.

Брачна несрећа Арсена Карађорђевића. Из Београда јављају горњим листовима, да је Арсена Карађорђевића у Паризу напустила његова жена, рођ. кнегиња Демидова и да је подигла бракоразводну парницу, а то за то, што је, по њеном наводу, муж јој, коме је донела 20 милијуна рубаља мираза, у последње време огромне суме изгубио на картама и врло развратан живот водио.

Први ослобођени меморандски мученик. Ових дана је изашао из државног затвора клијент др. Е. Гавриле у меморандској парници, Патрицијe Барбу, адвокат у Сас-Регену, као први, који је одседео своју казну. По њега је дошло у Вац много родбине са пријатељима. Када се опраштао од заосталих сапатника, онда га је стари Ђорђе Папде Базешт потпретседник румунске народне странке, у име свију заточеника опоменуо, да и на даље остане веран светој народној ствари. На што се Барбу свечано заверио, да ће га само смрт оделити од борбе за народна права, и умолио је заостале, да храбрим срцем сносе тешке ланце мађарског тиранства. Тако пише „Hazánk“ у 290. броју. — Барбу је отпутовао из Вацa у Беч, где га је бечка румунска омладина великим слављем дочекала и приредила му у почаст банкет. Из Беча се кренуо преко Сегедина кући, и у Сегедину је у тамошњем државном затвору посетио др. Рацa и др. Лукача, које је у здрављу затекао и са њима се братски поразговарао.

Пренос костију руских војника. У Москви је поникла мисао, да се земни остаци погинулих руских војника у руско-турском рату и који су у Бугарској закопани, пренесу у Севастополь, у у Русију. Војнички руски лист „Разведзик“ отворио је упис добровољних прилога, којима би се ова замисао привела у дело и обратио се молбом на ратног министра, да добије допуштење од цара за то. Пренос костију руских ратобораца био би на лађи руског паробродског друштва Црним Морем и Дунавом. Петроградске новине потпомажу овај предлог врло одушевљеним начином.

Чеси из Америке у Прагу. У Прагу се спрема народописна изложба, у којој ће учествовати и Чеси из Америке. Они ће имати своје засебно одељење, које ће представљати ческу насеобину у Америци. На том се много ради и скупљају се за то новчани прилози. Сва друштва наложила су својим члановима, да приложе по десет сантима, те је већ до сад скупљено хиљаду долара.

Нов лек против сушице. Ученик чувеногa лекара Коха у Берлину, доктор Викерат у Женеви пронашао је нов лек против те опаке болетице, која се тако снажно уселила и у наш народ. Он је покушао, да убризгава у магарца множину делића од сушице, којима се она преноси, па тој чврстој домаћој животињи ништа није могло да нахуди. С тога је ученик Викерат справио магарећи серум (делове из магареће крви) и убризгавањем под кожу болесника од сушице лечи их, као оно што се деци прицепљују кравље богиње, да се сачувају од богиња. Од двадесет и пет случајева, које је лечио овим новим средством, излечио је четрнаест. Ако се ово средство покаже искуством лекара заиста тако лековито, као сад у почетку, то ће у лечењу да наступи читав преокрет. Здравље народно добиће врло много од тога.

Шта треба деца да једу. Познати свештеник Кнајп, који се бави науком о здрављу, прописао је за децу ова јела: За доручак слад (малц) у млеку, кuван са чоколадом или снажна чорба, зготовљена од црна хлеба. За вечеру снажна чорба од хлеба или друга каква чорба н. пр. од пиринча, гриса или сага. У подне чорба, вариво, мало меса, ако је могуће само говеђе, мало посољено и са мало зачина; тесто од брашна с мекињама. Преко дана из јутра комад црна хлеба и једна јабука, која се поједе заједно с љуском; после подне црна хлеба и чаша шећерне воде, шест до осам кашика. Треба се чувати многог зачина, врло сланог и врло киселог јела. Млеко се узима само у малим оброцима с црним хлебом. Против жеђи препоручује само млеко. Вина и пива никако. За пиће препоручује оно, што га Бог бесплатно даје, воду. Слаткиш не треба деца да уче познавати. Кава и тој двоструки је отров за децу.

Путници у снегу. Из Турина јављају, да су два вођа, који проводе путнике кроз брегове, наишли на врху брега Монте Салтело на пет замрзнутих човечјих тела. Држи се, да су ово тела петорице путника, који су ту не давно нестали. По изгледу мисли се, да је то неки професор из Карлсруха са својом женом и са три ђака.

Рускиња старица. У Русији има много стара света. Тако у Москви у убогом дому живи нека старица, која има сто двадесет година. Име јој је Аграфена Малиновскаја, а удовица је неког полицијског чиновника. Тако добро изгледа, да се не би могло мислити, да има толико много година. Она прима посете и врло је разговорна при том. Има врло снажно памћење и радо се бави у друштву, те приповеда своје доживљаје у прошлости и оно, што је запамтила од старијих. Имала је петнаесторо деце, од које је остао само један син, који је до скоро издржавао, а у седамдесетој години својој смештен је у завод за умоболне. Старица сад нема никог више, те је добила места у убогом дому.

Жртва ваздушне лопте. У Франклинвинеу, у северној Америци пуштена је са годишњег сајма ваздушна лопта и кад је достигла висину од хиљаду метара испадне из ковчега, који је био привезан за њу, Беатрица Вандресинова, девојка од осамнаест година. Кад је пала на земљу, тело јој се са свим размрскало.

Набавка пушака. Пре неколико дана нарочита комисија у Србији између многих понуда „нашла“ је, да је најбоља шпанска врста пушака, која је и усвојена А ево зашто је најбоља. Ове „шпанске“ пушке су немачки производ. Примањем тих пушака условљено је испослованье зајма на берлинској пијаци, и с тога је комисија „нашла“, да су шпанске пушке најбоље за нашу војску. Тако!

Анархистичка опрема. У Хавру је настала велика узрујаност ових дана, кад је стигао брод из Шутамптона, па су на њему нашли седамдесет и пет ковчега, пуних справа за прављење бомби, граната и пушака. Све се ово употребљава за разоравање. Нађено је даље стара оружја, кугала, патрона и оруђа за извршивање злочина. Ове ствари упућене су биле у неки град близу Париза. Држи се, да је то анархистичка пошиљка. Све је узапћено и истрага је поведена.

Дете их издало. На једном крају Темишвара имала је нека циганска чета своје шаторе. Једне ноћи умакне им дете, које су они негде украли. Дете је ишло улицама темишварским, док га није полиција нашла и испитала, те дознала, да је она циганска чета убила три човека у околини Липе и Сибиња. Сви су цигани одмах позатварани, а за дете се непрестано старају, да му нађу кућу, одакле је украђено.

Важно за смрзнуте носове. Професор Хелбипг у Нирнбергу пронашао је средство, које ће нам сачувати носове зими, да се не смрзну. То он чини помоћу електрицитета. Он је успео у 21 случају, кад је средство употребио. Он метне обадве електричне струје на нос те са стране помиче крајеве по целој носној кожи, а држи то за 5—10 минута. У след електрицитета нос поцрвени, али кад се то више пута понавља, црвенило се изгуби и нос не осећа ништа код прелаза из топлоте у хладноћу. Да ли би се којим начином могли излечити и они носови, који пате од топлоте и црвенила спиритуозних капљица?

Сватови и пољубац. Председник Француске Казимир Перије изишао је у шетњу и у путу сретне двоја кола сватова. Неки од сватова познаше председника и викнуше: Ено господина председника! Перије се на то насмеши и срдачно их отпоздрави. На један пут ступи пред председника пуница младожењина, па га замоли, да је он пољуби у име целог друштва, јер је то жеља свију сватоваца. Председник одговори: Врло радо! и цмок одважну пуницу, а сватови су од усхићења и одушевљења радосно клицали и певали.

Султанице. Који од мусломанских господара има највећи број жена? Ово су питање поставиле једне немачке новине и дале овај одговор: марокански Мула-Хасан има шест хиљада жена, које живе у овим местима: Мароку, Фецу и Мескинеси. За овим по богатству харема долази краљ Ашанта, који има три хиљаде жена; сијамски краљ има само шест стотина жена, персијски шах четир стотине, а у дахомејскога краља је двеста педесет жена. Турски султан има три стотине жена; само њих седам користе се правима законитих супруга, а остале се називају „одалискама“. Мухамедовцима је мало, кад имају неколико стотина жена, а код нас зар један „јунак“ каже, да му је и његова једна — преко јего!

Оригинално писмо. „Љубезни друже. А што ти не радиш тако, него тако. Нико не ради тако, како радиш ти, а међу тим ти не радиш тако. Ако би ти радио тако, а не тако, како си урадио, то би било тако, како треба, а не тако; а сад никако не бива тако, него све бива не тако. И тако урадиш ли тако, то ће бити тако, а не тако, како си ти учинио.“

Из новосадског мађистрата. Новосадски мађистрат издао је овај оглас: По што су сви они момци, што су 1874. 1873. 1872. године рођени, дужни доћи на новачење 1895. године, то се овим издаје позив на све овдашње и стране што војној дужности припадају, а који су у горе поменутим годинама рођени, да се у току месеца новембра т. г. ради пописа овоме звању и то војном оделењу усмено или писмено пријаве. Ако се они, што су дужни доћи на новачење привремено не налазе у месту где су надлежни или где стално живе, те су услед тога, или услед болести спречени да се усмено или писмено пријаве, те их могу њихови родитељи, старатељи или заступници пријавити. Они странци, што су дужни доћи на новачење, имају са собом понети исказницу или путни лист. Ако онај, што је дужан доћи на новачење па се није пријавио, није био спречен препоном, која се неда отклонити, чини преступ и казниће се новчано од 5 до 100 фор. (О. З. §. 35.), овом приликом се напомиње и то, да пропуштање дужности, што потичу из обранбеног закона у опште, не извињава незнања ових позива, или незнање дужности, које обранбени закон прописује. Уједно се опомињу они, што су дужни доћи на новачење а) да прилозима снабдевене молбе ради получења олакшица, које су наведене у 31., 32., 33. и 34. §. О. З. имају предати у месецу јануару или фебруару 1895. године војном оделењу овога магистрата, најдаље пак на дан новачења одбору за новачење. б) да приликом пријављивања имају предати прилозима снабдевене молбе сви они, који желе доћи на новачење у други који округ, а не у онај у коме су надлежни и да ће се у томе случају моћи уједно получити и доказати горе поменуте а у 31., 32., 33. и 34. §-у О. З. наведене олакшице. Молбе, које се ради дозволе да се може доћи на новачење у други који округ, осим онога где је дотични надлежан касније предаду, биће одбијене.

„БАНАЋАНИНУ.“

У 39. броју „Банаћанина“ пребацује нам се, што у добричкој ствари нисмо донели онај извештај конзисторијалног изасланика г. Марковића, те за то хоћемо да одговоримо, како се једномишљеницима доликује, а нећемо да враћамо увреде, које су нам онде нанесене.

Пре свега морамо навести, да нам није могло познато бити, да је г. Н. Марковић члан партије наше, јер он то до сада није нигде изјавио, нити га видимо у реду наших претплатника, — а што његов извештај није штампан у „Застави“, нисмо ми криви, **јер нам исти није послат био.** „Банаћанин“ тако схвећа речи г. Марковића, као да смо примили, а нисмо хтели да штампамо тога извештаја што је „Браник“ донео, дочим то не стоји. **Г. Марковић никад нам није ни послао тога свога извештаја за лист.**

Али нам је много раније послао кратку вест у тој ствари, из које смо донели језгро у 133. броју „Заставе“ са народом, да је то извађено из писма конзисторијалног изасланика г. Марковића.

А за што ту прву вест у целости **нисмо могли** донети, ево разлога.

Иста вест, — коју смо за сваки случај сачували, — састоји се из три странице, а има три дела. Први део нисмо могли ни смели донети баш с погледом на нашу средишњу страначку управу, која је у свом решењу број 18/1894. што је у 24. броју „Заставе“ штампана, обуставила сваку даљу полемику са неким листом, а тај део те вести баш је таку полемику садржавао; други део те вести нисмо могли донети, јер му садржина стоји у опреци са свима извештајима свију листова па и самог „Банаћанина“, који су сви кривили за то у првом реду нехат вршачке конзисторије, која онде никако није хтела реда да учини и избор свештеника спроведе; врло је појмљив положај једног повереника исте конзисторије, који то у својем писму није признавао и свом владици таке врлине приписивао, каквих ми не видимо и не признајемо, те према томе нисмо могли исто ни штампати. А да је заиста незадовољство због конзисторијиног немара проузроковало, да је могло доћи до покушаја поделе, најбоље доказује тај чин, да се намера поделе одмах напустила, чим је од стране конзисторије дато обећање, да ће им се праведне жеље испунити.

Трећи део те вести, који је и језгро исте, донели смо ми у 133. броју нашег листа. Да нас је г. Марковић запитао у своје време, ми бисмо му ово јавили, те не би нас онда морао мимоићи и због тога мимоилажења употребити такве речи, из којих се може држати, да ми нисмо хтели да штампамо тог опширног извештаја његова, те тако да смо хтели да забашуримо неку истину.

Но нека се зна и то, да ми од конзисторијалног изасланика и не можемо очекивати беспристрастна извештаја о погрешкама своје конзисторије, те за то и не сматрамо, да је све сушта и необорива истина, што такви извештаји садржавају, а о томе смо се у разним приликама безброј пута уверили.

За то нека не замери г. Марковић, што и овај извештај потребном опрезношћу примамо.

Држимо, да ће после овог „Банаћанину“ јасно бити, да смо морали онако поступити, а да су неоснована сва сумњичења и увреде, које нам он наноси, и код којих за то не ћемо опширније да се задржимо, што смо у нади, да смо постигли, да се успостави оно међусобно поверење, које је међу једномишљеницима потребно.

Уредништво „Заставе“.

Трговина.

Нови Сад, 6. окт. Пшеница прве каквоће 6 ф. 10 н. Пшеница средња 5 ф. 70—80 н. Пшеница лакша роба 5 ф. 50—60 нов. Наполица 5 ф. 30—50 н. Јечам 5 ф. 40—50 н. Зоб 5 ф. 50—60 н. Кукуруз 6 фор. — до — н., нови у клиповима 3 ф. 10— — н. Маст 48 фор. Сланина сува 50 фор., дебела паљена 50 ф. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки .	40 н.
„ средњи . . .	38 н.
„ лаки	36 н.

Све од 1 килограма.

Стање воде под Новим Садом.

5. окт. било је 3·42 мет., а 6. окт. је било 3·32 мет.

*

Беч, 16. окт. п. рим. (Ориг. извештај са марвеног вашара на св. Марксу од фирме Т. Бајић и Ђ. Остојић.) На данашњем вашару било је пријављено 11.557 ком., а дошло је 3138 ком. млађе врсте и 7620 комада угојених мађарског соја. Свега 10.758 комада дотерано.

Трговина трома.

Продавало се:

Прима роба	36—36½—37 нов.
Средња „	34—35 н.
Сремска „	34—35 н.
Назимад „	35—38 н.

Ово су цене од килограма живо мерено, изузимајући потрошарину.

Цена је сланини 43 ф.
„ „ масти . 43 ф. Све од 100 кгр.

*

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи

од 5. (17.) октобра.

Дукати — — — — — —	5 ф. 90 н.
Наполеондори (20 франака) —	9 ф. 88 н.
Угарска златна рента — — —	122 ф. — н.
Аустријска златна рента — —	123 ф. 50 н.
Угарска крунска рента — —	96 ф. 70 н.
Немачке држ. марке (од 100 мар.)	60 ф. 95 н.

Новије вести.

Слободно исповедање вере. Законски предлог о слободном исповедању вере, који је горњи дом угарског сабора одбацио, сада је по други пут пред доњим домом, где ће свакако у целости задржан бити и непромењен доћи поново пред горњи дом. Како ће ту проћи по други пут, то још нико не зна.

Краљ Александар у Берлину. Из Будимпеште отпутовао је краљ Александар са свитом у Берлин. У среду у седам сахата у вече стигао је, где га је дочекао на станици цар Виљем са кнезовима и генералима. Војничка музика свирала је српску химну. Кад је приспео у царски двор, посетио је краљ Александар царицу. У вече је био свечани обед за 140 особа. Цар Виљем напио је у здравље српском краљу: „Пијем у здравље Његовог Величанства краља Александра од Србије!“ Краљ Александар одговорио је и захвалио на дочеку. Подигао је здравицу цару и царској породици. Завршио је здравицу са жељом, да се пријатељски односаји између Немачке и Србије све то боље учвршћују. У Берлину бавиће се краљ три до четир дана и онда се враћа преко Беча у Београд.

Болест руског цара. По вести из Петрограда, цар руски не ће ићи у Крф, по што му телесна снага опада, те се не би могао сад на овај велики пут упустити.

Унија римске и православне цркве. На позив папе Лава XIII. да се цркве уједине, одговорио је цариградски патријархат и одбио је тај позив. — Оштро је исти одбио и јерменски католикос износећи, колико су јада папе човечанству нанели својим тежњама за унијом у место да шире Христов наук о међусобној љубави.

Сазив собрања. У званичном листу у Софији изишао је указ, којим се собрање сазива за 15. октобар. Други указ говори, да је принц Фердинанд примио оставку министра Тончева.

Задевице међу Арнаутима. Косовском валији Шабану ефендији пошло је за руком, да примири позваађена арнаутска племена Шаљане и Крастењаке, док порта не донесе коначна решења у њиховим задевицама.

Руски језик у Бугарској. Влада намерава, да уведе руски језик као обавезан предмет у богословије и средње школе.

Накнадни избори у Белгији. Главни савет радничке — социјалистичке — странке закључио, да бирачи при накнадним изборима гласају само за оне либералне посланичке кандидате, који се писмено обвежу, да ће се борити за неограничено опће изборно право код избора за општински савет и за окружни савет, а против царинске заштите.

После избора у Белгији. У министарском савету изразио се краљ врло опоро о влади, која је одговорна, што је народ добио опће изборно право. Он вели, народ није за то васпитан. Положај за њега је врло озбиљан. Ако при накнадним изборима не добије влада већине, намеран је краљ да поново разреши сабор.

Рат између Кине и Јапана. У понедељак састао се у Кирозими јапански сабор у ванредну седницу. У Лондону се проноси вест, да је енглеска влада извештена, да Јапан није примио предлога за мир, које му је Кина поднела. — У Пекингу је изишао царски указ, по коме кинеска влада прима на себе сву одговорност у погледу заштите странаца. По енглеском „Тајмсу“ кинеска влада диже зајам од пет милијуна тела (кинески новац). Обадве војске стоје на обалама реке Јалу. Јамаґата очекује, да стигне и тешко тошиштво, пре но што отпочне да напада. Шпијуни су известили Јапанце, да кинеска војска броји око двадесет пет хиљада људи.

ОГЛАСИ.

3571 szám
tkv 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Özv. Fuderer Schmidt Marianna végrehajtatónak Breit János ó-futtaki lakós végrehajtást szenvedő elleni 120 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben az ujvidéki kir. törvényszék (az ujvidéki kir. járásbiróság) területén lévő az ó-futtaki 277. sztjkövben A I. a. foglalt 410. hr. 279. öisz ház 400 frtban s az uj-futtahi 408. sztjkvben A † a. öfoglalt 536. hosz. szöllőre az árverést 266 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi deczember hó 9-ik napján délután 3 órakor Ó-Futtak község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 20 frt. 26 frt. 60 krt. készpénzben, vagy az 1881.: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadekképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken 1894. évi julius hó 10 napján.

Az ujvidéki kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Saagy
kir. tszéki biró.

4652 szám
1894 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az Ó-Futtaki árvatár végrehajtatónak — Vinokics Sztankov Mária örökösei végrehajtást szenvedő elleni 148 frt. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék területén lévő Ó-Futtak községben fekvő az ó-futtaki 447 sz. tjkvben. A I. a. 2831 hrsz. 1 hold 1315□ ölnyi szántóra 573 frt. — 3579 hrsz. 500□ ölnyi legelőre 170 frt. — 3683 hrsz. 1000□ ölnyi legelőre 187 frt. — végre A † a. foglalt 1406/a hrsz. 605□ ölnyi kápusztás kertre 202 frt. kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **az 1894. évi deczember hó 16. napján délután 3 órakor** Ó-Futtak község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 57 frt 30 krt, 17 frtot, 18 frt 70 krt és 20 frt készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállított szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken 1894. szeptember 12-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Saagy
kir. tszéki biró.

Мање или више од 100 ланаца добре земље са кућом и потребним зградама могу се купити или под најам узети, из слободне руке у Бачинцима.

Обратити се ваља на **J. Папана** пошта Кукујевци. 1—3

ПРОМЕНА СТАНА.

Од 1. новембра селим се са целокупном својом књижарском радњом у своју сопствену кућу у дунавској улици бр. 5. до променаде преко пута Хотел Фабрија, што ово мојим штованим муштеријама до знања стављам.

С поштовањем
1—6 **Књижара Луке Јоцића.**

САЛОН ЗА ЗГОТОВЉЕЊЕ ЖЕНСКИХ ХАЉИНА И МОДИСТЕРАЈ

ФАНИКЂ ЛАКИ

У НОВОМЕ САДУ

АНДРАШИЈЕВА УЛИЦА БР. 2. — I. СПРАТ.

Слободна сам поштованим госпођама из Новог Сада и околине за израду женских хаљина и модистераја по најновијој елегантној фазони и укусно израђено најтоплије препоручити се. У својој струци усавршена и са вишегодишњим искуством у стању сам своје поштоване муштерије потпуно задовољити.

1—3 С поштовањем **Фаника Лаки,** Нови Сад.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ МУШКОГ ОДЕЛА

ДАШЕ ДЕМЕТРОВИЋА

У БЕЛОЈ ЦРКВИ.

Част ми је велештованој публици и свима пријатељима како из места тако и из околине до знања ставити, да сам под горњом протоколираном фирмом на белоцрквској пијаци, а у кући Д. С. Милутиновића отворио

ТРГОВИНУ МУШКОГ ОДЕЛА

ЗА ОДРАСЛЕ И ДЕЦУ.

Ослањајући се на моје дугогодишње искуство у том правцу с једне, а врло повољном купу с друге стране, у стању сам свим захтевима одговорити и моје штоване муштерије како добром и солидном робом, тако и **врло јефтином ценом** послужити. 4—6

КАЛЕНДАР „СРБОБРАН“

за 1895. годину изишао је из штампе.

Велик је 14 и по великих штампаних табака. Имаде **31** слику из разних српских крајева и **33** разноврсна састава за поуку и забаву из свих грана српског народног живота.

КАЛЕНДАР „СРБОБРАН“ НАЈВЕЋИ ЈЕ СРПСКИ КАЛЕНДАР, А ЦИЈЕНА МУ САМО 40 НОВЧИЋА.

Ко наручи	10 до 25	примјерака	добија	20	процената	рабата
„ „	25 до 50	„	„	25	„	„
„ „	преко 50	„	„	30	„	„

2—2

НАРУЏБИНЕ ПРИМА И ОДМАХ ОБАВЉА **Српска штампарија у Загребу.**

Власник Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.